

Holbergsgade 6
DK-1057 København K

T +45 7226 9000
F +45 7226 9001
M sum@sum.dk
W sum.dk

Folketingets Sundheds- og Forebyggelsesudvalg

Dato: 19. august 2013
Enhed: Primær Sundhed
Sagsbeh.: SUMABS
Sags nr.: 1303114
Dok nr.: 1277754

Til Folketingets Sundheds- og Forebyggelsesudvalg oversender jeg hermed som lovet på samrådet 25. juni 2013 om vindmøller og helbredsgener et oversigtsnotat om hvilke af de 6 reviews, der henvises til i besvarelsen af spm nr. 643 (alm. del) den 25. juni 2012, der er peer reviewed?

Jeg har til brug for min besvarelse indhentet følgende oplysninger fra Sundhedsstyrelsen:

Peer review eller fagfællebedømmelse er en procedure, der primært er udviklet til brug for videnskabelige tidsskrifter med henblik på at sikre videnskabelig metode og kvalitet i videnskabelige artikler. Peer review er en integreret del af publikationsproceduren for mange, men ikke alle videnskabelige publikationer.

Et litteratur review omfatter en gennemgang og vurdering af publiceret forskning inden for et specifikt område og kan være publiceret som en artikel i et tidsskrift eller i form af en rapport.

Et litteratur review i form af en rapport kan være eksternt peer reviewed, men det er langt fra altid tilfældet. Det udelukker ikke, at en given rapport kan indgå i den samlede vurdering af den eksisterende viden på et specifikt område. Det beror i givet fald på en konkret vurdering.

En anden form for ekstern vurdering af en rapport er en åben høringsfase med indsendelse via Internet af kommentarer, der inddrages i den videre proces.

De seks reviews

1. Wind Turbine Health Impact study: Report of Independent Expert Panel, januar 2012.

Udført for Massachusetts Department of Environmental Protection and Department of Public Health.

Offentlig høringsperiode afsluttet 19. marts 2012.

<http://www.mass.gov/eea/docs/dep/energy/wind/turbine-impact-study.pdf>

2. Mats E. Nilsson, Gösta Bluhm, Gabriela Eriksson og Karl Bolin: Kunskaps-sammanställning om infra- och lågfrekvent ljud från vindkraftsanläggningar: Exponering och hälsoeffekter, november 2011.

Udarbejdet for Naturvårdsverket i Sverige.

<http://www.naturvardsverket.se/upload/stod-i-miljoarbetet/vagledning/buller/buller-vindkraft/infra-lagfrekv-vindkraftverkslutrap-rev20111128.pdf>

Den første udgave af rapporten forelå i maj 2011, og blev desuden publiceret som en artikel i et peer reviewed tidsskrift 22. august 2011 med følgende reference:

Bolin K, Bluhm G, Eriksson G, Nilsson M. Infrasound and low frequency noise from wind turbines: exposure and health effects. Environ Res Letters 6 (2011)035103 (6pp).

En slutversion af rapporten til Naturvårdsverket udkom november 2011. Denne sidste udgave er anvendt i styrelsens vurdering. Der er kun få ændringer i teksten og lidt flere referencer i denne udgave, men konklusionerne er uændrede.

3. Knopper LD, Ollson CA: Health effects and wind turbines: A review of the literature. Environmental Health 2011;10:78 (10pp).

Publiceret i et peer reviewed tidsskrift den 14. september 2011.

<http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC3179699/>

4. Wind Farm Noise Statutory Nuisance Complaint Methodology, AECOM, april 2011.

Udarbejdet for DEFRA - Department for Environment, Food and Rural Affairs UK. Det fremgår ikke, at der er foretaget eksternt review af rapporten.

https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/69222/pb-13584-windfarm-noise-statutory-nuisance.pdf

5. Sammenhæng mellem vindmøllestøj og helbredseffekter, DELTA januar 2011 (53pp).

Rapporten er udført for Sundhedsstyrelsen og har ikke gennemgået eksternt peer review.

<http://www.ft.dk/samling/20101/almdel/epu/bilag/227/987243.pdf>

6. The Potential Health Impact of Wind Turbines, Chief Medical Officer of Health Ontario, maj 2010.

Det fremgår ikke af rapporten, at der er udført eksternt review.

http://www.health.gov.on.ca/en/common/ministry/publications/reports/wind_turbine/wind_turbine.aspx

Med venlig hilsen

Astrid Krag